

ПОЗИЦІЯ

ПРАВА ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

30 серпня 2016 р.

Бюлетень

Актуально

ГЛАВА УПРАВЛЕНИЯ ВЕРИФИКАЦИИ И МОНИТОРИНГА ВЫПЛАТ МИНИСТЕРСТВА ФИНАНСОВ АНДРЕЙ РЯЗАНЦЕВ РАССКАЗЫВАЕТ О СИСТЕМЕ, КОТОРАЯ ПРОВЕРЯЕТ ПЕРЕСЕЛЕНЦЕВ НА СООТВЕТСТВИЕ КРИТЕРИЯМ ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ СОЦВЫПЛАТ.

«Мы выдали рекомендации по сокращению соцвыплат переселенцам»

Соцвыплаты переселенцам и их проверки государством – об этом говорим с главой управления верификации и мониторинга выплат Министерства финансов Андреем Рязанцевым.

Алексей Бурлаков: Как проходят проверки?

Андрей Рязанцев: Проверки проходят путем сверки баз данных разных министерств, ведомств, местных органов власти. Данные сравнивают по соответствию критериям каждого конкретного вида помощи – а они имеют свои условия по законодательству.

Наш департамент занимается электронной верификацией, это сбор информации с разных источников и перекрестная сверка на соответствие критериям каждой конкретной помощи.

У нас существует программный комплекс для этого, начали мы функционировать с февраля 2016 года. Вручную такие объемы обработать невозможно. У нас в стране мы выплачиваем

363 млрд. грн – это 43% от общегосударственных расходов.

Ольга Веснянка: На что вы смотрите при проверке?

Андрей Рязанцев: По каждому виду помощи – свой вид информации. Сверяются реестры получателей соцпомощи. Если это субсидии – смотрим приобретение недвижимости, транспорта, земельных участков. Если это ВПЛ – там критерием является депозитный счет на сумму больше 10 прожиточных минимумов и наличие недвижимости на подконтрольной территории. Рекомендации мы отдаем в минсоцполитики, которое должно на местах принимать решение о выплате помощи.

Мы проводим формальную верификацию, даем рекомендацию, а уже на местах существуют комиссии, которые принимают решение на основании каждой конкретной ситуации.

Ольга Веснянка: У нас был разговор с Дариной Толкач и Ксенией Карагаюр, они говорят чуть ли не о голодной смерти среди переселенцев, особенно старых людей. Что задерживает выплаты людям, которые сами не могут себе помочь?

Андрей Рязанцев: В стране около 40% денег идет на соцвыплаты. Они до последнего времени не были защищены тендерными закупками, например. У нас в стране даже 10% от этих денег могут быть направлены на увеличение выплат правомерным получателям. С марта по август мы выдали 987 тысяч рекомендаций на сумму 17 млрд. грн – это рекомендации по сокращению выплат. Правозащитные организации делают правильно – они людей защищают, но общество должно прийти к консенсусу.

Ольга Веснянка: Сколько еще будет длиться верификация выплат ВПЛ?

Андрей Рязанцев: Верификация будет до тех пор, пока есть выплаты – ведь постоянно заходят люди. Каждые 6 месяцев программа обновляется. Если говорить конкретно о ВПЛ, то проверка должна пройти за месяц. На ВПЛ выделяется более 30 млрд. грн, а там повышенный уровень риска мошенничества.

Алексей Бурлаков: Кто еще может выдавать такие рекомендации?

Андрей Рязанцев: Эта функция закреплена за Минфином.

Ольга Веснянка: А вы уже подали свою электронную декларацию?

Андрей Рязанцев: Серьезное внимание уделяется тому, чтобы все сотрудники, которые попадают под эту норму, вовремя подали декларации. Мы пока заполняем.

Алексей Бурлаков: А ваша система сертифицирована?

Андрей Рязанцев: Она сейчас в тестовом режиме. У нас исключительно аналитическая платформа, поэтому базы данных сертифицированы, а вот наша аналитика – в тестовом режиме.

К сожалению, мы уже проверяем после выдачи денежных средств. Но должны при назначении выплат. Поэтому нужно работать над оптимизацией процесса обмена информацией между разными органами власти.

Ольга Веснянка: Что нужно улучшить?

Андрей Рязанцев: Нужно создать несколько реестров – физических, юридических лиц, недвижимости, земельных участков. Брать информацию нужно брать из одних и тех же реестров, где все данные унифицированы. Ну и провести перепись населения, чтобы четко понимать, сколько человек и где проживает. Начать нужно с идентификации количества реального населения Украины.

Алексей Бурлаков: То есть эта система уже используется. Фактически это декларирование доходов ВПЛ?

Андрей Рязанцев: Нет, это не доходы – только депозиты и недвижимость

«Громадське радіо»

Моніторинг

ВНУТРІШНЄ ПЕРЕМІЩЕННЯ ВНАСЛІДОК КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ: підвищена незахищеність постраждалого населення та чинники напруженості в громадах

У тематичному звіті, виданому нещодавно ОБСЄ, наголошується на тому, що внаслідок конфлікту в Україні тисячі людей були змушені покинути свої будинки і шукати притулку деінде. Зосереджуючи увагу на довготривалому переміщенні внутрішньо переміщених осіб* та їхніх взаємовідносинах з приймаючими громадами, звіт базується на результатах обговорень у фокус-групах та індивідуальних бесідах із постраждалими від конфлікту людьми, що мешкають у 19 областях України.

У серпні 2014 року Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні (СММ) опублікувала свій перший тематичний звіт про внутрішнє переміщення в Україні. На той час критичне ставлення до внутрішньо переміщених осіб (ВПО) з боку деяких приймаючих громад було виділено як питання, що викликало занепокоєння. Наразі, коли від початку конфлікту в Україні та навколо неї минуло два роки, питання, аналогічне тим, що піднімалися у 2014 році, залишаються не менш актуальними.

Ситуація також ускладнилася новими викликами. Для того щоб оцінити вплив існуючого конфлікту і довгострокового переміщення на ВПО та на їхні взаємовідносини з приймаючими громадами, спостерігачі СММ поспілкувалися з понад 1600 ВПО та членами приймаючих громад, на всій території України.

Хоча представлені результати опитування не дають повної та всебічної оцінки ситуації з ВПО в Україні, СММ встановила, що багато ВПО продовжують стикатися із серйозними труднощами та страждати від тривалого внутрішнього переміщення.

Однак потрібно зауважити, що проблеми, переміщених осіб в районах, невідконтрольних уряду, можуть бути дещо іншого характеру, ніж проблеми ВПО в підконтрольних уряду районах. Слід зазначити, що, не маючи доступу до певних даних з невідконтрольних уряду районів, СММ не мала змоги провести комплексний порівняльний аналіз ситуації...

Конфлікт в Україні та навколо неї змусив тисячі людей покинути свої домівки та шукати притулку в інших місцях. Значна кількість людей змушена була переїхати в інші області України або виїхати за кордон з двох основних причин. По-перше, анексія Автономної Республіки Крим та міста Севастополя (Крим) спонукала людей, включаючи кримських татар, залишити Кримський півострів. По-друге, «проголошення незалежності» членами «Донецької Народної Республіки» («ДНР») і «Луганської Народної Республіки» («ЛНР») та активізація військових дій на сході України в середині 2014 року призвели до того, що кількість переселенців різко зростає.

Наявні дані щодо чисельності ВПО залишаються суперечливими. Згідно з даними Міністерства соціальної політики

р. кількість офіційно зареєстрованих ВПО перевищила 1,76 млн. осіб. Чимало цих людей переїхало до підконтрольних уряду районів, у той час як інші залишаються мешкати як вимушені переселенці в районах, невідконтрольних уряду, та регулярно перетинають лінію зіткнення. Тисячі людей шукали притулку також в сусідніх країнах.

Можна виділити низку проблемних питань та викликів, які є спільними для багатьох переселенців, однак ситуація кожної окремої ВПО зумовлюється конкретними особистими обставинами. Фактори, що змушують людей залишати свої домівки та впливають на те, чи повернуться вони додому, чи залишаться на постійне проживання в іншому місці, досить різноманітні та індивідуальні. Поспішний від'їзд часто був зумовлений сукупністю економічних та політичних мотивів. Для ВПО з Криму однією з головних причин виїзду з півострова була втеча від переслідувань, у той час як більшість людей, що виїжджали з Донбасу, думали, у першу чергу, про безпеку свого життя та здоров'я.

На вибір нового місця проживання впливали такі фактори, як наявність економічних можливостей та більш безпечного житла, а також родинні та особисті зв'язки. Багато хто з ВПО зміг покинути зону конфлікту та оселитися на новому місці завдяки підтримці родичів або на власні заощадження. Згодом, коли перебування ВПО на новому місці затягнулося, а можливостей знайти нові джерела доходу не лишилося, їхні заощадження вичерпалися і ВПО залишилися без коштів для існування.

Співрозмовники неодноразово закликали до миру. На необхідності встановлення миру особливо наголошували на сході України: люди по обидві сторони лінії зіткнення зазначали, що єдине, що має значення, – це припинення конфлікту...

Підсумкові спостереження:

На основі інформації, зібраної спостерігачами Місії під час розмов з ВПО і представниками приймаючих громад по всій Україні, СММ виявила низку проблем, що потребують особливої уваги і відповідних дій з боку усіх зацікавлених сторін.

України, станом на 4 квітня 2016

- У першу чергу всі ВПО повинні мати рівний доступ до здійснення своїх громадянських і політичних прав.

- Також необхідно забезпечити однакове ставлення до переселенців в частині доступу до житла, працевлаштування і соціального захисту.

- Необхідно вжити заходи для відновлення єдності родин і соціальної згуртованості, відродити довіру всередині громад і викоринити упередженість щодо ВПО. Усі ці заходи сприятимуть їхньому безпечному поверненню, успішній реінтеграції і примиренню.

- Обмеження свободи пересування цивільних осіб не повинно непропорційно впливати на переміщених осіб, які перетинають лінію зіткнення, або заважати їхньому безпечному поверненню. Будь-які заходи, спрямовані на поліпшення становища ВПО, повинні бути корисними як для самих ВПО, так і для місцевих громад, щоб не створювати напруженості всередині громад. Слід запровадити додаткові ініціативи для розширення доступу переселенців до соціально-економічних можливостей задля покращення їхньої здатності до самозабезпечення і зменшення їхньої залежності від допомоги з боку держави.

Переселенці також повинні мати доступ до чіткої інформації щодо процедури реєстрації ВПО, пільг та законодавчих змін, які їх стосуються. Щодо переміщених кримських татар, держава на усіх рівнях повинна реагувати на їхні особливі проблеми, пов'язані зі збереженням і застосуванням їхньої мови, культури і релігії. Зрештою, міжнародна спільнота мусить надавати допомогу і підтримку органам влади України для пошуку вирішення цих проблем.

*Згідно з Керівними принципами щодо переміщення осіб всередині країни, викладеними в Додатку до звіту Представника Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй від 11 лютого 1998 р. «ВПО – це особи чи групи осіб, яких змусили чи які були вимушені покинути власні домівки або місця звичного проживання, зокрема внаслідок або з метою уникнення наслідків військового конфлікту, ситуацій загального насильства, порушень прав людини, природних чи антропогенних лих, та які не перетинали міжнародно визнаних кордонів держави».

ОБСЄ